

ségének jutottak. A baloldaliak javaslatai azonban, jóllehet nemes szándékból fakadtak, rendkívül irreálisak voltak: az ilyen lépések ellen szólt a front messzsége, a földrajzi és a hazai politikai-katonai helyzet.⁶

Noha Kállay és néhány más katonai vezető a voronyezsi vereség óta őszintén szeretne volna kivonni Magyarországot a háborúból, következetesen visszautasították a szövetségeseknek azt a tanácsát, hogy még azon az áron is forduljanak szembe a németekkel, hogy kinyilvánítják készségüket: megvédik az ország határait egy lehetséges német invázióval szemben. A nyugati szövetségesekkel folyó tárgyalásaik elsődleges célja nem is annyira Magyarország kivonása volt a háborúból, mint inkább az ország esetleges orosz megszállásának megakadályozása.⁷ Figyelmük középpontjában a hagyományos társadalmi-gazdasági rend és a nemzeti politikai értékek megőrzése állt, ezért halálosan félték a bolsevik megszállás fokozódó rémétől. A katonai hátrányok ellenére is inkább a Harmadik Birodalom oldalán folytatták a háborút, semmint hogy feltétel nélkül megadják magukat a „szövetségeseknek”, azaz az oroszoknak.

A megszálláshoz vezető események láncolatát közvetlenül az a magyar kérés váltotta ki, hogy a magyar haderőt Ukrajnából a Kárpátok védelmére vonják vissza. Szombathelyi Ferenc vezérkari főnök a kormányzó és Kállay nevében mind Keitelnek, mind Hitlernek megemlítette a kérdést a német főhadiszálláson 1944. január 24-én. A magyar haderők visszavonására vonatkozó hivatalos szóbeli kérését Kállay abban az emlékiratban is megerősítette, amelyet február 14-én adott át Keitelnek. 1944. február 12-i magánlevelében Horthy is ugyanezzel a kérdéssel fordult Hitlerhez.⁸ A hónap vége felé Kállay szintén kapcsolatba lépett Keittel, és valóságos ultimátumként terjesztette elő döntését a magyar haderők visszavonásáról.

Ezek a követelések (különösen Horthyé, aki mindeddig nem azonosult az ún. Kállay-vonallal), valamint az arra vonatkozó megerősített hírszerzői jelentések, hogy egy amerikai küldöttség érkezik Budapestre, amelynek feladata, hogy Magyarország megadásának részleteit kidolgozza⁹ – megerősítették Hitlert abban az elhatározásában, hogy megszállja Magyarországot, s megakadályozza Horthyt az olasz példa követésében.

A ma már hozzáférhető bizonyítékok arra utalnak, hogy a megszállásra vonatkozó döntésben inkább ezek a katonai és geopolitikai tényezők, mint a megoldatlan zsidókérdés volt a döntő elem. 1948 nyarán, a „minisztériumok perében” Karl Ritter, a német külügyminisztérium különleges megbízatásokért felelős követe Ribbentropot idézte a két alapvető okkal kapcsolatban, amely Hitlert Magyarország megszállására indította: „Röviddel ezelőtt Horthy azt kérte, hogy a magyar hadosztályokat vonják vissza az orosz frontról. Ezzel egy időben híreket kaptunk arról, hogy a